

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ד שבט תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 4:26 תל-אביב: 4:40 חיפה: 4:30 מוצאי שבת: ירושלים: 5:41 תל-אביב: 5:42 חיפה: 5:40 ר"ת: 6:19

פרשת בא

זריזות למצוות

זריזות הפלא ופלא...

פעם השתתף כ"ק האדמו"ר מגור – רבי אברהם מרדכי זצ"ל (בעל האמרי אמת) בוועידה של אדמו"רים בעיר לאדז', בה דנו על עניני הכלל. בהפסקה שבין ישיבה אחת לשנייה, שלא התארכה מעבר לשעתיים, הספיק הרבי לסעוד ארוחת צהרים, להשתתף ולקחת חבל בסיום כתיבת ספר תורה עם סעודת מצוה. לחלק שיריים ולומר דברי תורה. לבקר שני חולים מחסידי גור, ולהשתתף בסעודת שבע ברכות. להיות נוכח באסיפת נגידים בנוגע להשקעות בארץ ישראל, ועוד חזר אל הוועידה, שתי דקות לפני מועד המשך הדיונים, והיה הראשון שהגיע אל המקום...

סעודתו ביום חול, התארכה כדי שבע דקות ולא יותר, ובשבת קודש התארכה הסעודה כדי עשרים ושנים דקות מצומצמות. אם אירע שלא הגישו לו את הארוחה במלואה, לא היה ממתין, אלא מברך מיד ברכת המזון ושב לחדר ספריו, לתורתו ולעבודתו.
ראש גולת אריאל

לרגעים תבחננו...

הגאון רבי יהושע נויבירט זצ"ל (מח"ס שמירת שבת כהלכתה) סיפר שהיה רגיל לבקר אצל גדולי הפוסקים לדון עמם בשאלות שנתעוררו לו בהלכה והרגיש שיכול לדבר עמם באריכות כאילו יש להם בשבילו את כל הזמן שבעולם, אך כשנוצרה לו קביעות לבוא להגרי"ש אלישיב זצ"ל ולהציע בפניו כל מיני שאלות שנתעוררו אצלו, לא היה רגיל לצורת ההתנהלות של הרב אלישיב, ותיאר זאת הרב נויבירט בדברים הבאים:
"אני צריך לתמצת הכל בזריזות לכמה דקות שהוקצבו לי לשוחח עמו, כי אחרת אין זמן ליותר מזה, אף על פי שמדובר על שאלות בהלכה, ולא רק בגופי תורה אלא בתורה עצמה, גם לזה יש סדר וזמן, ורק במה שנצרך הוא להוראת הרבים הסכים להקדיש מזמן תורתו לכך, ומכיון שכל שניה היתה מנוצלת, לכן זה חייב אותי להיות שם במינימום האפשרי".
מתוך מאמר

לעשות כל מעשה מצוה, חסד זהטבה לזולת, בזריזות!

נלמד מהפסוק: "ושמרתם את המצוות" (פרק יב-ז)

ודרשו חז"ל במכילתא: רבי יאשיה אומר אל תקרא כן, אלא ושמרתם את ה"מצוות", כדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצוה, אלא אם באה מצוה לידך עשה אותה מיד.

מעשה באברך שהיה רגיל מצעירותו להקדים ולהתפלל תפילת שחרית כוותיקין. היה משכים כל יום בשעה מוקדמת לביהכנ"ס. יום אחד נסע מביתו לבקר את אמו החולה ותמך בה כל הלילה. וכשהלך בדרכו בבוקר לביהכנ"ס להתפלל כוותיקין ירד גשם זלעפות ופגש אותו יהודי ואמר לו:

"יש לי בקשה אליך לעשות לי טובה גדולה. הגג שלי דולף עקב הגשמים העזים. קניתי 50 רעפים אבל איני יכול לסדר אותם על הגג לבדי. אין לי כעת בעל מלאכה ואבקש ממך שתעזור לי לסדרם על הגג". אמר לו האברך: "מימי לא איחרתי לוותיקין תמתין לי רק רבע שעה ו'אתפוס' ק"ש ושמו"ע ואשוב לעזור לך". אך הלה התחנן: "כעת יורדים גשמים הדולפים על ילדי הקטנים במטותיהם. אחריות התוצאה תהיה על ראשך"... לאחר מעשה, הפנה האברך את שאלתו להגרי"ש זילברשטיין שליט"א: האם היה עליו להפסיד התפלה כוותיקין ולעזור, או לא?

והשיב לו הרב זילברשטיין עפ"י הטעם שכתב החינוך (מצוה קכד) במצות מליקה שבעוד כל הקרבנות נשחטים, לא כן מליקה בעוף שנעשית בציפורן הכהן ממול עורפו וחותר הסימנים בצפורנו, וזו היא שחיטתו של חטאת העוף שהיא קרבנו של העני.

וביאר החינוך: "רמז שימחר כל אדם בתכלית המהירות צרכו של עני ועל כן אין צריך קרבנו שחיטה שלא יצטרך הכהן לחזר אחר הסכין ולבודקו, ויתבטל העני שם ממלאכתו בנתיים. גם להפליג המהירות אמר שיתחיל ממול עורפו, כי הוא המוכן אל ידו וכו'... וראוי לנו להדר קרבנו של עני בכל כוחנו. כי די לו בעניותו, אין לנו להוסיף בדלותו וכו' כי משרשי הקרבנות לקנות בנפשינו מדות טובות ומועילות. וכל המקום מן המזבח כשר למליקה, פירוש גם זה נאמר שהוא למהר ענינו של עני..."

נמצאנו למדים מדבריו, שכאשר מזדמן לפנינו אדם שהוא עני הזקוק לעזרת זולתו יש לסייע לו בתכלית המהירות ולא לדחות המצוה אף לזמן קט. וממילא בנידון דידן ראוי לבטל הידור התפילה כוותיקין כדי לסייע לנזקק בשעת דוחק.

עלון "איש לרעהו" פרשת בא הוקדש לעילוי נשמת

ר' מרדכי יהודה בן ר' יעקב קאפל עבי מנדל ז"ל

שיזם היאהרצייט חל ביום ה' שבט ומנוחתו כבוד בהר הזתים ירושלים עיה"ק תובב"א

ת. נ. צ. ב. ה.

משפחת ר' נתן אפרתגוש - אנטוורפן, בלגיה משפחת ר' יוסף בנימין הכהן - בני ברק, ישראל משפחת ר' מרדכי מנדל - וינה, אוסטריה



לדקדק בכל דיבור היוצא מהפה שיהיה על טהרת האמת!

נלמד מהפסוק: "והעתירו לה' אלוקיכם" (פרק י-יז)

מדוע אמר פרעה "והעתירו" בלשון רבים? ביאר הרמב"ן: "כי כן יאמר פרעה בכל פעם דרך מוסר, כי יודע פרעה כי משה הוא המעתיר, כי כן אמר לו: "למתי אעתיר לך" "והעתרתי אל ה'" "אפרוש כפי אל ה'", כי לא ידבר [משה] בזה לשון רבים, שלא יוציא שקר מפיו.

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל הורה כי מותר לאדם לשנות בדיבורו מדקדוק האמת כאשר יש בכך תועלת לזולת ועשיית חסד עמו. למשל: אין איסור שקר לבעל מכונית לשנות ולומר שנוסע לכיוון אחר בכדי שפלוני יצטרף אליו בנסיעתו, כי עושה כן לתועלת וכדי לעשות חסד, ובלאו הכי לא ירצה פלוני להטריחו ולנסוע חוץ למקומו.

וכתבו תלמידי רבי שלמה זלמן, שלא אחת נשאל על ידי נהגים בעלי רכב לאחר שמחות חתונה וכדומה: "האם הרב נוסע הביתה?" והציעו בעלי הרכבים את עצמם בבקשה לזכות להסיע את רבי שלמה זלמן לביתו. ואולם שאלה 'תמימה' היה שואל אותם כל פעם: "האם אתה בין כה נוסע לשערי חסד?" והלה השיב ב"הן" ומיד באה ההסכמה לנסוע עם בעל הרכב.

מעשים כאלו שחזרו על עצמם תמידין כסדרן, היו תמוהים במקצת בעיני הנוכחים: מה סובר רבי שלמה זלמן, האם הוא באמת חושב שכל כך הרבה רכבים "נוסעין בין כה" לשערי חסד?"

ואולם התמיהה נתיישרה מדבריו של רבי שלמן זלמן עצמו, כאשר נשאל על אופני אמירת שקר המותרים, האריך בדוגמאות שונות של שינוי מהאמת כשזה לתועלת, והביא לכך דוגמא אישית:

"פעמים קורה ששואל אותי אדם אם יכול להסיע אותי הביתה ואני שואל אותו אם בין כה עובר דרך שערי חסד, והלה משיב בחיוב. יודע אני שאינו אומר אמת, ולא היה בדעתי כלל להגיע לשם, אבל הוא עושה זאת לטובתי לעזרני ולהסיע אותי הביתה, אלא שחושש שלא אסע איתו אם יאמר שנוסע במיוחד. ואכן מותר לשנות בשל כך, כיון שהוא לתועלת ולעשיית חסד."

חותמו אמת!

תלמידיו של הגאון רבי אברהם יעקב זלזניק זצ"ל מעידים על מדת האמת החזקה שהיתה טבועה בו עד שכל הווייתו היתה אמת צרופה. וכלשון אחד התלמידים: "היתה לו זהירות, חרדה, ונקיות בכח הדיבור". כל דיבוריו היו מחושבים ומדוקדקים לבל ישתמע מהם שום דבר שאינו אמת מוחלטת.

פעמים אף התבטא הגרא"י זלזניק בפני תלמידיו: "מיום עומדי על דעתי לא הוצאתי דבר שקר מפני, חוץ משתי פעמים שהוצרכתי לשנות מהאמת בעניני הישיבה לצורך גמור..."

רבי אברהם יעקב נזהר ופחד מאוד לחתום על טפסים או מסמכים ובכך לאשר את נכונות הדברים הרשומים בהם - תלמידיו מספרים שכאשר נצרך לחתום על טפסי דיחוי מהצבא לתלמידי הישיבה, היה מוחק את המלים "תוכו כברו" שהיו רשומים בטופס, באומרו: "היאך אפשר לחתום על דבר כזה?"

כמו כן, כאשר ביקשו ממנו מכתב המלצה או בקשת תרומות וכיו"ב, היה מביט בדקדוק ובעיון בטופס, ובוחר ומוודא את נכונות הנתונים ביראה ופחד. לעתים נצרך לקחת את המכתב איתו הביתה כדי לעיין בו ולחשוב שוב האם החתימה פה נכונה.

מתוך מאמר לזכרו

קבלה לא קלה...

כשהגיעו נערי בר-מצוה לפני הגרא"י שטיינמן זצ"ל וביקשו לשמוע ממנו באיזה ענין כדאי להם להתחזק מיום הכנסתם לנועם עול תורה ומצוות, הציע להם בדרך כלל שיקבלו על עצמם להזהר משקר.

והיה אומר הגרא"י: "כשאני מציע לנערי בר מצוה קבלה זו, הם חושבים בלבם שקבלה זו אפשר לקיימה בקלות ואינם יודעים כמה קשה הדבר, עד שכמעט אי אפשר לעמוד בזה בדורינו, מי כבר אומר אמת?"

והוסיף הגרא"י: "הלא כמה פעמים אדם אומר כלפי חוץ אחרת ממה שחושב בלבו, ולעתים הוא משקר אפילו את עצמו. אם יתבונן בעיון בכל מה שהוא אומר ועושה, יראה כמה שקר יש בו. ובכלל, אם אדם יחשוב כל פעם האם הוא שלם עם מה שהוא עושה, יבחין בכמה שקר הוא חי."

רבי אהרן ליב

כבוד הזולת

"שיהיה זהיר שלא יהרס כבודם"...

כששהה כ"ק האדמו"ר מגור בעל הלב שמחה באירופא בשנת תש"ט (בראשית הנהגתו של אחיו בעל הבית ישראל). היה שם בסך ג'רמן ריכוז גדול של פליטי מלחמה חרדים, ובתוכם מספר ניכר של חסידי גור. הלב שמחה עודד את רוחם והפיח בקרבם רוח חיים של חסידות ויראת שמים.

אחת ממכרותיה של הרבנית שאלה אותה לפשר המלבושים הזולים שמלבישה בהם את ילדיה, והרבנית השיבה: "ישנם עמי במלתחתי, בגדי ילדים יקרים ונכבדים מאלה, אולם מכיון שהרבים פה פליטים ומחוסרי אמצעים, איננו מרשים לעצמנו להתהדר בלבושינו יותר מהם..."

באחד הימים שמע רבי שמחה בונים שיחתו של אחד האברכים שהתקשר מהטלפון בביתו לאטליו החרדי שבמקום, וביקש לספק למען הרבי בשר, ואולם רק משחיתתו של שוחט מסויים.

קרא הרבי לאברך ואמר לו: "מה עשית? כלום סבור אתה כי באתי לכאן "להרוג" בני אדם ח'?! וכי דמם של השוחטים האחרים סמוק פחות! כלום מותר לפגוע בהם"!!

לבם של ישראל

לשמור על כבודו של הזולת באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "וירדו כל עבדך אלה אלי" (פרק יא-ח)

וכתב רש"י (מגמרא זבחים קב.): חלק כבוד למלכות, שהרי בסוף ירד פרעה בעצמו אליו בלילה, ויאמר "קומו צאו מתוך עמי". ולא אמר לו משה מתחילה וירדת אלי והשתחוית לי. כיוצא בזה אמרו חז"ל על הפסוק "ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים" (ו-ג): אמר להם הקב"ה, היו נוהגים [בפרעה] כבוד, וחלקו כבוד למלכות, אף על פי שאני צריך לעשות בו הדין.

מעתה הדברים ק"ו: ומה אם לפרעה הרשע, מקפיד כך הקב"ה לשמור על כבודו, אדם מישראל, באשר הוא, על אחת כמה וכמה שיש לשמור על כבודו. (אור יהל)

וכפי שכתב הרמב"ם (פ"ד מסנהדרין ה"י): אל יהא כבוד הבריות קל בעיני האדם, שהרי הוא דוחה לא תעשה של דבריהם. וכל שכן כבוד בני אברהם יצחק ויעקב המאמינים בתורת האמת, שיהיה זהיר שלא יהרס כבודם.

מביא הפלא יועץ: ידוע מאמר החכם שראוי לכבד לכל אדם. אם הוא חכם ממני, ראוי לכבדו על חכמתו, ואם אני חכם ממנו, נמצא שהוא צדיק ממני, שאני חוטא במזיד והוא חוטא בשוגג. אם הוא עשיר, ראוי לכבדו על עושרו, שהרי גדולי ישראל רבי ורבי עקיבא היו מכבדים את העשירים (ערובין פו.) כי המלך חפץ ביקרו...

מדה טובה לתלמידי חכמים ובני תורה החולקים כבוד זה לזה בכל עת!

נלמד מהפסוק: "דברו אל כל עדת בני ישראל" (פרק יב-ג)

וכתב רש"י (מהמכילתא): וכי אהרן מדבר והלא כבר נאמר ואתה תדבר; אלא חולקין כבוד לזה לזה ואומרים זה לזה למדני, והדיבור יוצא מבין שניהם כאילו שניהם מדברים...

אמרו חז"ל (אבות פ"א-יא): "חכמים הזהרו בדבריכם שמא תחובו חובת גלות... והקשה החיד"א: לכאורה היה מדויק יותר לומר "שמא תגלו"? אלא מבאר החיד"א עפ"י מה שאמרו חז"ל בגמרא (שבת קיט:): "לא חרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים".

מעתה נלמד קל וחומר: אם חרבה ירושלים בשביל שביזו בה תלמידי חכמים, קל וחומר שלא תבנה אם עודם מחזיקים בטומאתן ומביזים תלמידי חכמים.

אמנם - מוסיף החיד"א - צריכים התלמידי חכמים להזהר בדבריהם ובמעשיהם, בינם לעצמם וביניהם לחבריהם, שלא לתת מקום לעמי הארץ לבזותם, דאם ח"ו הם הגורמים במעשיהם, שיבזום, נמצא שהם הגורמים לגלות וחטאי עמי הארץ על כתפיהם.

זה שאמרו: "חכמים הזהרו בדבריכם" וק"ו במעשה, "שמא תחובו חובת גלות". כלומר: חובת גלות שיש לעמי הארץ על שהם מביזים תלמידי חכמים, תהיה עליכם, לפי שאתם גורמים להם שיבזו אתכם והנכם עובדים על "לפני עור לא תתן מכשול".

מובא על כ"ק האדמו"ר מסטמאר - רבי יואל טייטלבוים זצ"ל שהיה מקפיד מאד על כבוד הראשונים וגדולי האחרונים, ובאים חש איזה שהיא פגיעה דקה מן הדקה בכבודם, היה מגיב נמרצות וללא משוא פנים כלל.

ואירע פעם שהביא לו אחד ממחברי דורינו את ספרו על הרמב"ם, וראה שהביא שם המחבר דברי הרשב"א ומשיג עליו, ומתבטא שלא כפי הכבוד הראוי כלפי דברי הרשב"א.

דחה האדמו"ר את הספר בשתי ידיו ואמר: **הטור** (יו"ד סי' ק"ב) כותב: "וכתב הרשב"א, אפילו יש שם פלטר של ישראל... ואין נראה כן מן הירושלמי". וכתב הבית יוסף על דברי הטור: "ומה שכתב עליו רבינו "ואין נראה כן מן הירושלמי" לא היה לו לכתב כן, דמשמע מדבריו שהרשב"א לא ראה הירושלמי הזה או ראהו ונעלמה ידיעתו ממנו, וזה דבר שלא ניתן להחדש בכך מאן דנהירין ליה שבילי דרקיע..." עכ"ל.

למדנו מדברי הבית יוסף - הפטיר האדמו"ר - שאף כי הטור היה קרוב לזמן הרשב"א, בכל זאת משיג עליו הבית יוסף שלא היה לו לכתוב כמו שכתב, וא"כ איך יכול מחבר בן דורינו לכתוב על הרשב"א ללא פחד ומורא?!

חכמי ישראל בכל הדורות כיבדו איש את רעהו. ומובא (בספר **חפץ חיים עה"ת**) איד שגאוני הדור הקודם ובראש רשכבה"ג הגאון **רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל**, היו רגילים לשבת על יד החפץ חיים באסיפות שונות, והיו מקשיבים לדבריו ביראת הכבוד במשך ארבע וחמש שעות רצופות ללא הפסק.

ומרגלא היה בפומיה של רבי חיים עוזר, כי כמו במן שהיה לחם מן השמים, היה כל אחד טועם טעם אותה האכילה שהיה מתאוה לה, וכאמרת חז"ל במכילתא על הפסוק (שמות טז-כג) "את אשר תאפו אפו" - מי שהיה רוצה אפוי היה מתאפה לו... כך הוא בדברי החפץ חיים, מאיש עד אשה, מנער ועד זקן, כל אדם שומע כפי כוחו והבנתו.

והח"ח עצמו כתב (בספרו **שם עולם ח"ב-פ"ה**), "שמע בשם הגאון **רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל**, שבעירו היה אדם פשוט (שלא היה שלם במעשיו) אך היה בקי בש"ס, והיה רבי חיים חולק לו כבוד לקום מלפניו, והיו תלמידי תמהין על כך.

אמר להם רבי חיים בצחות לשונו: "וכי ש"ס דפוס סדילקאוו לא ש"ס הוא?! נכון שש"ס בדפוס אמשטרדם מוגה הוא בלי שיבושים ולכן הוא מהודר יותר, אבל גם זה ש"ס הוא..."

האחד מבטל עצמו כלפי חברו...

סיפר הגאון מטשיבין רבי דב בעריש ווייזנפלד זצ"ל, כי שמע מאדם שהיה נוכח פעם בפגישה שנערכה בין בעל "אבני נזר" להגאון רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זצ"ל, וכל אחד התבטל בפני השני באופן נפלא, עד שהיה נראה שכל אחד מחשיב את השני כרבו.

עוד סיפר על הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, שפעם נפש עמו בעיר הקייט מארינבד ודיברו בלימוד. ובתוך כדי דיבור ניגש אליהם אחד מרבני פולין ושאל אותם על מה נסובה שיחתם.

ענה לו רבי אלחנן (באידיש): "אני אומר לו עתה חידושי תורה, ואני מחכה לראות אם הוא מסכים לדברי..." והיה רבי דב בעריש משתומם ומשתאה נוכח שפלותו של הגאון רבי אלחנן מהפשטות שבה אמר את דבריו אלו.

שר התורה

"להיכן נעלם כבודו"...

פעם הוזמן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל לסידור קידושין בעיר תל אביב, ונוכח שם גם ידידו ורעו מנעוריו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. לאחר החופה ביקש רבי עובדיה לצרף את רבי בן ציון לנסיעה עמו ברכבו לירושלים. וביקש מהנהג שיקרא לו לבוא עמם. אך ככל שחיפשוהו לא מצאוהו, עד שאמר לנהגו לנסוע.

לאחר שהגיעו לירושלים פגש רבי עובדיה את רבי בן ציון ושאלו: "להיכן נעלם כבודו חיפשנו אותו ולא מצאנוהו". והשיב לו כי נעלם בכונה תחלה, וכשנשאל לפרש הדבר השיב:

"שערתי בדעתי שאם הייתי נוסע עם הרב הרי היה מבקש מהנהג לנסוע קודם דרך ביתי ברחוב סורוצקין להוריזני שם, ובנתיים הייתי גורם עיכוב של עשר דקות שהינם ביטול תורה אצל הרב ופגיעה בכבוד התורה..."

עפ"י "בית הלל"

גדולי תורה המכבדים זה לזה...

מעשה שנערכה ברית לתאומים. אל הברית הוזמנו שני הסנדקים גדולי הדור: הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ויבלחט"א הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

הכל כבר מוכן. המוהל עומד הכן על כליו ומכשיריו. התאום הגדול מבין השנים שוכב על הכרית, מוכן ומזומן להכנס בבריתו של אברהם אבינו. אבל שני גדולי התורה עומדים ומנהלים ביניהם דו-שיח עירני.

"תגשו אתם ראשונה..." מבקש רבי מיכל יהודה מרבי חיים. רבי חיים נבעת: "חס וחלילה! מורי ורבי, הוא יגש ראשונה!" אך רבי מיכל יהודה עומד על דעתו: "מי אני שאקדים אתכם... הכבוד ראוי לכם..."

אך רבי חיים נחרד לעומתו: "הלא אני תלמיד של הרב, איך אקדים ואגש לפניו?! כה עמדו שני הגדולים והתדיינו כשהקהל מביט בהם דרוך וסקרן כיצד יסתם הוויכוח..."

או-אז ננער רבי מיכל יהודה: "הנני מוכן ומזומן לקיים מצות "לשמע בקול דברי חכמים"... וניגש לשמש סנדק לילד הראשון.

רבי חיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

למען הציל אותו... להשיבו...

העיר העתיקה, וכדי להסיח את דעתו מספר לו פרשת-שבוע. מידי כמה דקות הוא מתפרץ "אבא! אמא!"

מצטרף אלינו שוטר מסור, אשר מבקש לסייע. הכרוז המשטרתי מעורר יהודי להתנדב לצאת לחפש את המשפחה ברובע היהודי. "ייתכן מאוד שמדובר בילד למשפחה שבאה לחנוג ברובע. אני מכיר היטב את האזור - אז אצא לחפש". במשך שעה וחצי (!) הוא מסתובב בליווי שוטר בכל אולמות האירועים של הרובע, בעודם עוצרים כל עובר-ושב ומתעניינים על משפחה שאולי איבדה ילד.

הילד נרגע, ובאפיסת כוחות נרדם עלי. אין טעם להמשיך ולשבת בקור על המדרגות, ואנחנו פונים לתחנת המשטרה. במשך כל הזמן אני מוטרד, כיצד להודיע בבית על העיכוב הלא צפוי. אני יודע שלנטוש את הילד זו עבורו שאלה של פיקוח-נפש, ואילו לאשתי אופי חזק והיא בעזרת השם תסתדר.

אני לא מעז לבקש משוטר להודיע בביתי על העיכוב, שכן אינני בטוח שזה מותר על פי ההלכה וכן חוששני מאוד לתגובתה של אשתי נוכח שוטר שניצב בדלת בחלוף כמה שעות היעדרות הבעל... נכון שמיד יעדכן אותה השוטר ש"הכל בסדר" - אבל איך היא תגיב ברגע הראשון?!

השעה 13:30 ניידת משטרה פוקדת את בית הילד, ומגלה שהבית ריק.

השעה 14:00 החלק הכי קשה עבורי בכל הסיפור שאני קורע בין הדאגה אודותי בבית, לבין הילד שנתן בי אמון ואינני מסוגל לנטוש אותו. בנוסף, אינני רואה הצדקה להשאיר אותו לבד עם שוטרים דרוזים.

השעה 14:35. במהלך החיפושים אותר אחיו של "שמואל"!

בתוך דקות ספורות מגיע האח לתחנת המשטרה. הילד האובד קופץ משמחה למראה אחיו. השוטרים מוודאים שאכן מדובר באח שלו.

סוף סוף אני יכול לברוח מהמקום ולמהר הביתה. כשאני חוזר מתברר שלא עלה על דעת אשתי שהלכתי לכותל. (איזה נס! אם הייתה יודעת - הייתה חוששת הרבה יותר!) מסתבר שניסו לאתר אותי בכמה מקומות. היו מבני הבית שביקשו להיכנס להיסטריה, אך אשתי הרגיעה אותם באמרה שזה לא יעזור כלום. וכן ניסתה לקיים את סעודת השבת ברוע ככל הניתן...

* * *

עד כאן כפי שסיפר לי ראש הכולל, בעודו מתנצל על כך שהוא חייב לחזור הביתה מוקדם כדי לפצות את בני הבית על מה שהתרחש אתמול...

סיפרתי את הסיפור לכמה אנשים, וכולם התפלאו מהעובדה שאדם מקריב ארבע שעות גורליות כדי לסייע לילד. ובתוך כדי שהוא עצמו במתח עז שלא ייגרם צער לבני הבית. התגובות הללו גרמו לי לשלוח אליכם את הסיפור, כדי שכולנו נלמד על מעשה חסד לא גרנדיוזי, "פשוט כזה", אך שנעשה מתוך הקרבה עילאית ובלא תחושה של 'מחזיק טיבותא לנפשיה'! (י. וינברג)

עודי מכין את שיעור 'הדף היומי' שאני עתיד למסור, ועיני קולטות את "רבי יוסף" - ראש הכולל המקומי - נכנס לבית המדרש. החברותא שלו עדיין לא הגיע, ניצלתי אנוכי את הזמן זה ולמדתי אתו. חלפה מחצית השעה בסך-הכל והוא מודיע: אני חייב ללכת הביתה - אתמול אשתי חשבה שאני כבר בעולם שכולו טוב!...

מה קרה?

אז הוא סיפר: בשבת בבוקר, יצאתי - שלא כהרגלי - להתפלל ב'כותל המערבי'. בסביבות השעה 11 אני מסיים את התפילה, ומתחיל לצעוד החוצה. לפתע אני מבחין בילד בגיל 4-5 צועד במרכז רחבת הכותל ובוכה בהיסטריה של ממש.

איך קוראים לך?

"שמואל"

מה שם המשפחה שלך?

"ל-א י-ו-ד-ע". כולו נשנק.

איך קוראים לאבא, אמא?

"לא יודע"

יש לך אח, אחות?

"לא יודע"

איפה אתה גר?

"לא יודע"! הילד המסכן צורח בהיסטריה. אני מרים אותו ועושה אתו סיבוב ברחבה. מציע לו שניגש יחדיו לתחנת המשטרה והוא נתקף בבכי היסטרי. אני נאלץ לזנוח את התכנית... במקום זאת אנחנו מסתובבים יחד בכל המתחם, בחוף, בפנים, בקשת וילסון ואיפה לא? בכל מקום אני שואל: מכיר את הילד? מישהו יודע משהו? אך לשווא.

הילד החמוד פורץ שוב בבכי קורע-לב. אני מנחם אותו שבקרוב יגיעו ההורים (כמה זמן כבר יכולים לשכוח מבן יחיד!) מבקש מאשה אחת שתסתובב אתו בעזרת נשים בין כולו, בחוף ובפנים, ותתעניין.

"במקרה" מזהה אותו ילד כבן 10 - שכנו של "שמואל" - ומגלה לנו את שם משפחתו ושכונת מגוריו. בהמשך מתקבלת עוד עדות, שהוא נראה חוגג עם משפחתו 'בר-מצוה' בכותל (אני מהרהר: האמנם הוא בן-יחיד?). לאחר מכן צעדו בני משפחתו לכיוון הרובע/שער יפו.

השעה: 12:00. אנשים מתחילים להגיע ל"מנחה גדולה", ואנחנו עדיין לא נושענו.

השעה: 12:25. בלי להתיעץ אתו אני צועד לכיוון תחנת המשטרה, והוא שוב נתקף בבכי היסטרי. בינתיים אני מנסה לאתר מישהו מופר שיסכים לצעוד לביתי המרוחק ולהודיע לאשתי שאני מתעכב כאן עם הילד הזה... אך אינני מוצא.

השעה: 12:30. אני מקבל את הסכמת הילד שאכנס לבדי לתחנת המשטרה ואבקש מהם עזרה. השוטרים הדרוזים - לפי השמות על התגים - מכריזים ברמקול, ואף שולחים צוותות לחפש בכל האזור. אני מתיישב עם הילד על המדרגות העולות לכיוון

בעלון הקודם נפלה טעות בטלפון של השדכן שמואל כהן 0548572918

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**